

Landbruks- og
matdepartementet

Høringsnotat

19. februar 2021

**Forslag om endring av lov 19. desember 2003 nr. 124
om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven)
om tydeliggjøring av forskriftshjemler hovedsaklig
knyttet til dyrehelse (§§ 6, 7 og 8, § 19 og § 23)**

Høringsfrist: 14. mai 2021

Innhold

1	Hovedinnholdet i høringsnotatet.....	3
2	Bakgrunn for lovforslaget.....	3
2.1	Ny dyrehelseforordning	3
2.2	Generelt om matloven	4
2.3	Behov for lovendringer.....	6
3	Nærmere om forslagene til lovendring	7
3.1	Begrepsavklaring	7
3.1.1	Virksomhetsbegrepet i matloven.....	7
3.1.2	Sentrale begreper i dyrehelseforordningen	7
3.2	Varslingsplikt for smittsomme dyresykdommer	8
3.2.1	Gjeldende rett.....	8
3.2.2	Dyrehelseforordningen	9
3.2.3	Departementets vurderinger	10
3.3	Registreringsplikt for private dyrehold, unntatt hold av kjæledyr	11
3.3.1	Gjeldende rett – registreringsplikt for virksomheter.....	11
3.3.2	Dyrehelseforordningen	11
3.3.3	Departementets vurderinger	12
3.4	Plikt til å sørge for nødvendig kompetanse.....	12
3.4.1	Gjeldende rett.....	12
3.4.2	Dyrehelseforordningen	13
3.4.3	Departementets vurderinger	13
3.5	Driftsansvarliges informasjonsplikt ved salg av kjæledyr.....	14
3.5.1	Gjeldende rett og dyrehelseforordningen	14
3.5.2	Departementets vurderinger	14
3.6	Delegering av offentlig myndighet.....	15
3.6.1	Gjeldende rett.....	15
3.6.2	Dyrehelseforordningen	15
3.6.3	Departementets vurderinger	16
4	Administrative og økonomiske konsekvenser	17
5	Merknader til de enkelte bestemmelsene	18
6	Lovforslaget.....	19

1 Hovedinnholdet i høringsnotatet

Landbruks- og matdepartementet (departementet), i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet, legger med dette frem forslag til mindre endringer i matloven. Forslaget gjelder utvidelse og presisering av flere forskriftshjemler. Bakgrunnen for endringsforslaget følger av ny dyrehelseforordning (EU) 2016/429 som Norge, gjennom EØS-avtalen, er forpliktet til å gjennomføre ordrett i norsk rett. Forordningen er en overordnet rettslig ramme med harmoniserte prinsipper for hele dyrehelseområdet. Dyrehelseforordningen fastsetter flere plikter for virksomheter og andre som har ansvar for dyr enn det som følger av gjeldende harmonisert dyrehelseregulering. Departementet legger til grunn at matloven gir tilstrekkelig hjemmel for gjennomføring av dyrehelseforordningen. Likevel foreslår vi å tydeliggjøre hjemmelsgrunnlaget i matloven for gjennomføringen av enkelte bestemmelser i dyrehelseforordningen.

Det foreslås å utvide spesifikke forskriftshjemler i matloven for å tydeliggjøre varslingsplikt for flere dyresykdommer enn det som uttrykkelig følger av dagens matlov. Videre foreslås det en tydeliggjøring av hjemmelsgrunnlaget for å gi forskriftsbestemmelser om registreringsplikt, og plikt til å sørge for nødvendig kompetanse om dyrehelse for andre enn virksomheter når de er ansvarlige for dyr. Det foreslås også en forskriftshjemmel til krav om å gi nødvendig informasjon om dyrehelse ved overføring av eierskap av kjæledyr. Endelig foreslås det å endre ordlyden i delegeringsbestemmelsen, for å tydeliggjøre at offentlig myndighet kan delegeres til blant annet privatpraktiserende veterinærer.

2 Bakgrunn for lovforslaget

2.1 Ny dyrehelseforordning

Dyrehelseforordningen (EU) 2016/429 ble fastsatt i EU 9. mars 2016. Forordningen er en overordnet rettslig ramme med harmoniserte prinsipper for hele dyrehelseområdet.

Kommisjonen utarbeider nærmere 30 underliggende rettsakter med utfyllende krav og unntak til dyrehelseforordningen før den treer i kraft 21. april 2021. I tillegg har Kommisjonen allerede startet arbeidet med å utarbeide endringsrettsakter til disse underliggende rettsaktene. Dyrehelseforordningen erstatter om lag 40 gjeldende EØS-rettsakter (direktiver og forordninger) på dyrehelseområdet. Den omfatter alle dyreslag, både landdyr og akvatiske dyr enten de er ville dyr eller holdte dyr, samt avlsmateriale og produkter av animalsk opprinnelse. Forordningen vil i mange år fremover danne grunnlaget for nesten alt dyrehelseregulering i EU. Hoveddelen av EØS-reguleringen om dyrehelse vil bli basert på og hjemlet i denne forordningen. Målsettingen er at dyrehelseforordningen skal tre i kraft i Norge samtidig som i EU, med forbehold om Stortingets samtykke, jf. Grunnloven § 26 andre ledd, jf. Prop. 76 S (2020-2021).

Formålet med EUs nye dyrehelseregulering er å forebygge og bekjempe dyresykdommer som kan overføres til dyr eller mennesker. Reguleringen er ment å skulle styrke det forebyggende arbeidet for å redusere antall sykdomsutbrudd gjennom bedre biosikkerhetstiltak, overvåking,

kunnskap og beredskap. Det har også vært et mål å tydeliggjøre ansvarsforholdet mellom driftsansvarlige, dyrehelsepersonell og andre som har ansvar for og håndterer dyr, samt å minske de administrative byrdene.

Dyrehelseforordningen retter seg mot og tydeliggjør ansvarsforholdet mellom alle relevante aktører. Den stiller krav til driftsansvarlige, dyrehelsepersonell og andre som håndterer dyr, slik som transportører, fagpersoner innen dyrefag annet enn dyrehelsepersonell, og kjæledyreiere. Forordningen retter seg også mot kompetente myndigheter. Det er nytt sammenliknet med gjeldende regelverk at dyrehelseforordningen listefører og kategoriserer dyresykdommer på en annen måte. Dette innebærer at det blir varslingsplikt for flere sykdommer enn det som følger av dagens regelverk. Videre stiller dyrehelseforordningen krav om registrering for flere dyrehold, herunder for personer som holder dyr i privat og ikke-kommersielt øyemed. Den stiller strengere kompetansekrav og muliggjør delegering av offentlig myndighet til privatpraktiserende veterinærer, fiskehelsebiologer og andre relevante fagpersoner.

Alt regelverk på dyrehelseområdet er gjennomført med hjemmel i forskriftsbestemmelsene i matloven og inntatt i en rekke norske forskrifter. Den nye dyrehelseforordningen er tenkt gjennomført i ny dyrehelseforskrift. De underliggende forordningene skal gjennomføres i nye forskrifter, og flere eksisterende forskrifter endres eller oppheves når forordningene trer i kraft.

Forslag til dyrehelseforskrift som gjennomfører dyrehelseforordningen ble sendt på høring av Mattilsynet første gang med høringsfrist 20. mars 2020. Høringsnotatet er tilgjengelig på Mattilsynets hjemmesider:

https://www.mattilsynet.no/dyr_og_dyrehold/dyrehelse/nytt_dyrehelseregelverk_2021/

2.2 Generelt om matloven

Matloven omfatter alle forhold i forbindelse med produksjon, bearbeiding og distribusjon av innsatsvarer og næringsmidler. Den omfatter også alle forhold i forbindelse med produksjon av materialer og gjenstander som er bestemt til å komme i kontakt med, eller kan ha innvirkning på innsatsvarer eller næringsmidler og all bruk av innsatsvarer. Loven omfatter i tillegg alle forhold vedrørende plante- og dyrehelse, inkludert gjenstander og organismer som kan bringe med seg smitte. Også sykdommer hos ikke-matproduserende dyr, eksempelvis kjæle- og sportsdyr, ville dyr og dyr i fangenskap er omfattet av loven.

Matloven har som formål å sikre helsemessig trygge næringsmidler og fremme helse, kvalitet og forbrukerhensyn langs hele produksjonskjeden, samt ivareta miljøvennlig produksjon. Den skal også fremme god plante- og dyrehelse i sin alminnelighet. God dyrehelse skal fremmes både hos dyr som har en eier og i frittlevende dyrestander, for matproduserende dyr og ikke-matproduserende dyr. I Ot.prp. nr. 100 (2002-2003) (proposisjonen) s. 52, fremheves det at matloven vil omfatte dyrehelse «hos viltlevende og domestiserte landdyr og akvatiske dyr». Det vises videre til at «God dyrehelse er dessuten av betydning for dyrene selv og bidrar til

dyrevelferden. En god dyrehelse har også stor betydning i arbeidet med å bevare det biologiske mangfoldet. Smittsomme dyresykdommer oppstår både hos dyr underlagt eierforhold og hos ville dyr», jf. proposisjonen s. 57 og 93. Matloven skal også ivareta hensynet til aktørene, inkludert markedsadgangen i utlandet.

Matloven er en utpreget fullmaktslov, som på mange områder inneholder fullmakter til å gi utfyllende og mer detaljerte bestemmelser på forskriftsnivå. Enkelte av lovens fullmaktsbestemmelser er detaljert utformet med hensyn til forhold som kan forskriftsreguleres, uten nødvendigvis å være uttømmende.

I tillegg til de spesielle forskriftshjemlene som følger av de enkelte paragrafene i loven, har matloven to generelle bestemmelser som gir hjemmel til å fastsette forskrifter dersom spesielle forskriftshjemler mangler i loven:

- Matloven § 33 første ledd – for forskrifter som er nødvendige for å sikre gjennomføring og utfylling av matloven.
- Matloven § 33 andre ledd – for forskrifter som er nødvendige for å oppfylle Norges EØS-forpliktelser, inkludert at slike forskrifter ved motstrid kan gå foran matloven.

Bakgrunnen for de aktuelle forskriftshjemlene er nærmere redegjort for i proposisjonen s. 166:

I første ledd foreslås det inntatt en generell forskriftshjemmel. Selv om det på de fleste områder er foreslått hjemmel til å utferdige forskrifter ved at dette er tatt inn i de fleste aktuelle paragrafer, vil det kunne oppstå behov for utfyllende bestemmelser på områder der dette ikke er uttrykkelig nevnt i loven. Det kan tenkes å oppstå forhold som ikke er regulert i de øvrige forskriftshjemler, men som likevel faller innenfor lovens virkeområde i § 2. Det er vanskelig å forutsi hvilke behov som kan oppstå og ved å ta inn en generell forskriftshjemmel, vil loven være et egnet middel også dersom det skulle oppstå endringer i dagens reguleringsbehov.

Andre ledd gir hjemmel til å gi forskrifter som er nødvendige for å oppfylle Norges forpliktelser som følge av avtalen om det europeiske samarbeidsområdet.

§ 33 har etter dette et vidt anvendelsesområde. Selv om § 33 formelt sett gir forskriftshjemmel til å fastsette de nødvendige endringene etter ny dyrehelseforordning, er det likevel ønskelig å presisere og oppdatere visse bestemmelser i matloven for å sikre et klarere og mer forutberegnelig hjemmelsgrunnlag for kravene som gis i medhold av forordningen.

2.3 Behov for lovendringer

Dagens matlov åpner for å fastsette nærmere regler i forskrift om blant annet varslingsplikt ved grunn til mistanke om smittsomme dyresykdommer, samt nærmere regler om registreringsplikt og krav om å sørge for nødvendig kompetanse for virksomheter. Videre åpner matloven for å delegerer myndighet til offentlige organer og private organer. Men dyrehelseforordningen pålegger medlemsstatene å sørge for at virksomheter og andre kan pålegges flere plikter enn det forskriftshjemlene i matlovens spesialbestemmelser uttrykkelig åpner for. Dyrehelseforordningen stiller krav om varslingsplikt for flere og andre smittsomme dyresykdommer enn matloven. Videre innebærer definisjonen av «driftsansvarlig» at privatpersoner (utenom kjæledyreiere) som holder dyr i privat og ikke-kommersielt øyemed, skal pålegges registreringsplikt og strengere kompetansekrav. Matloven har i dag heller ingen uttrykkelig hjemmel til å gi forskrift om informasjonsplikt ved salg av kjæledyr. Departementet mener også det er behov for å tydeliggjøre forskriftshjemmelen om delegering av offentlig myndighet, slik at offentlig myndighet kan delegeres til privatpraktiserende veterinærer og fiskehelsebiologer ved behov.

Legalitetsprinsippet, nedfelt i Grunnloven, taler for at hjemmelsgrunnlaget for gjennomføringen av de aktuelle bestemmelsene i dyrehelseforordningen skal fremgå av spesialbestemmelsene i matloven. Grunnloven § 102 (og Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 8) slår fast at enhver har rett til respekt for sitt privatliv. Videre fastslår Grunnloven § 113 at «myndighetenes inngrep overfor den enkelte må ha grunnlag i lov». Legalitetsprinsippet innebærer at jo mer inngripende tiltaket er overfor en person, jo større er kravet til presis og klar lovhjemmel. De aktuelle regelendringene er ikke i kjerneområdet av legalitetsprinsippet. Likevel, ettersom kravene til en viss grad retter seg mot privatpersoner, i tillegg til at det foreslås en registreringsplikt som innebærer økt grad av lagring av personopplysninger, tilsier dette at forskriftshjemmelen bør komme tydeligere frem i loven.

Matloven § 33 første og andre ledd er generelle bestemmelser som etter sin ordlyd kan brukes som hjemler til å fastsette forskrifter som skal gjennomføre dyrehelseforordningen og underliggende rettsakter. Samtidig er dette generelle forskriftshjemler som først og fremst er ment å skulle brukes i mer uforutsette situasjoner. Dyrehelseforordningen er basisregelverket som gir grunnlag for alt kommende regelverk på dyrehelseområdet. Det er derfor ønskelig å tydeliggjøre hjemmelsgrunnlaget i spesialbestemmelsene i matloven.

Det antas at de foreslåtte lovendringene ikke vil være klare for samtidig ikrafttredelse som dyrehelseforordningen den 21. april 2021, med forbehold om Stortingets samtykke. Departementet legger til grunn at de aktuelle bestemmelsene likevel kan gjennomføres i medhold av § 33, frem til de her foreslåtte lovendringene trer i kraft. De aktuelle bestemmelsene i dyrehelseforordningen er klart innenfor matlovens anvendelsesområde, og reglene følger av en EØS-rettslig forpliktelse.

Departementet har vurdert å utvide matlovens bestemmelser generelt slik at formuleringen av pliktsubjektet «andre enn virksomheter» utvides for hele matloven. Bakgrunnen og behovet for forslaget om endring er imidlertid kun relatert til dyrehelseområdet som bare er ett av flere områder som reguleres av matloven. Per i dag er det ikke identifisert et generelt behov for at private (som gjør aktiviteter i ikke-kommersielt øyemed) skal bli pliktsubjekter for andre områder under matloven. Videre ønsker vi å begrense utvidelsen av varslingsplikten til å gjelde dyrehelseområdet. På denne bakgrunn mener departementet det vil være bedre å gjøre tilpasninger til bestemmelser som gjør at endringene kun påvirker krav og forpliktelser spesifikt på dyrehelseområdet. Endringsforslaget til delegeringsbestemmelsen i matloven § 23 første ledd, vil likevel gjelde hele matlovens virkeområde.

Utvidelsen av forskriftsbestemmelsene i matloven har i utgangspunktet kun den rettslige konsekvens at forskrifter som gjennomfører dyrehelseforordningen og underliggende rettsakter, har et tydeligere hjemmelsgrunnlag i matlovens bestemmelser.

3 Nærmere om forslagene til lovendring

Behovet for endringer i matloven er utløst av at dyrehelseforordningen pålegger enkelte plikter til en større personkrets, varslingsplikt for flere sykdommer, og delegering av myndighet til flere enn det matloven åpner for å gi regler om i dag. I det følgende gjennomgås gjeldende rett knyttet til de konkrete lovforslagene, de relevante bestemmelsene i dyrehelseforordningen og nærmere vurdering av behovet for lovendring. For en helhetlig forståelse gis det først en avklaring av begreper som er sentrale for lovendringsforslagene.

3.1 Begrepsavklaring

3.1.1 Virksomhetsbegrepet i matloven

En rekke bestemmelser i matloven er begrenset til å gjelde overfor virksomheter. Matloven § 4 nr. 1 definerer begrepet virksomhet som følger:

Ethvert privat eller offentlig foretak samt privatpersoner som foretar en hvilken som helst aktivitet som nevnt i § 2, bortsett fra aktiviteter i privat og ikke-kommersielt øyemed.

Definisjonen av virksomhet i matloven avgrenses mot aktiviteter i privat og ikke-kommersielt øyemed. I matlovens forarbeider, proposisjonen s. 138, presiseres det at begrepet «virksomhet» ikke omfatter privatpersoner som bare foretar aktiviteter i forbindelse med jakt, fiske og innhøsting av ville dyr, privat dyrehold og lignende i ikke-kommersielt øyemed. Virksomhetsbegrepet vil for eksempel ikke omfatte hold av kjæledyr i hjemmet.

3.1.2 Sentrale begreper i dyrehelseforordningen

«Driftsansvarlig» er i dyrehelseforordningen definert i artikkel 4 nr. 24 som «enhver fysisk

eller juridisk person som har ansvar for dyr eller produkter, herunder for et begrenset tidsrom, med unntak av kjæledyrholdere og veterinærer».

Driftsansvarligbegrepet avgrenses mot personer som holder kjæledyr og veterinærer. Dyrehelseforordningens definisjon av kjæledyr er imidlertid forskjellig fra hva som tradisjonelt anses som kjæledyr i Norge. Etter dyrehelseforordningen er kjæledyr bare de artene som er listet opp i forordningens vedlegg I. Dette gjelder for eksempel, hunder, katter, ildere, reptiler, andre fugler enn høns, perlehøns, gnagere og kaniner. I Norge er det likevel flere dyrearter som holdes av privatpersoner i privat og ikke-kommersielt øyemed, men som ikke er å anse som kjæledyr etter dyrehelseforordningen. Det vil si at personer som holder minigriser, hester eller hobbyfjørfe privat, ikke anses som kjæledyrholdere etter forordningen, men som driftsansvarlige, og kan pålegges de samme pliktene som virksomheter når det gjelder for eksempel registrering og krav til å ha nødvendig kompetanse.

En «transportør» er definert som en «driftsansvarlig som transporterer dyr for egen regning eller for tredjemanns regning», jf. artikkel 4 nr. 25.

«Anlegg» (eng. establishment) er etter artikkel 4 nr. 27 definert som «ethvert lokale, bygning eller ved utedrift ethvert miljø eller sted der dyr eller avlsmateriale holdes enten midlertid eller permanent, med unntak av a) husholdninger som holder kjæledyr b) veterinærpraksiser eller -klinikker».

Til forskjell fra virksomhetsdefinisjonen i matloven siktes det her til det fysiske stedet, hvorav virksomhet etter matloven viser til pliktsubjektene i likhet med driftsansvarligbegrepet.

«Fagperson innen dyrefag» er «en fysisk eller juridisk person som i sitt arbeid kommer i kontakt med dyr eller produkter, bortsett fra driftsansvarlige og veterinærer», jf. artikkel 4 nr. 26. Et eksempel på en fagperson kan være dyrepleier. Dyrepleieres virksomhet reguleres i dyrehelsepersonelloven. Andre fagpersoner innen dyrefag kan for eksempel være hovslagere, røktere eller personer som gir alternativ behandling til dyr.

3.2 Varslingsplikt for smittsomme dyresykdommer

Dagens matlov § 6 åpner ikke etter sin ordlyd for å kunne fastsette krav om varslingsplikt for andre smittsomme dyresykdommer enn de som kan gi vesentlige samfunnsmessige konsekvenser. Samtidig legges det opp til varslingsplikt også for mindre alvorlige sykdommer etter dyrehelseforordningen.

3.2.1 Gjeldende rett

Det følger av § 6 andre ledd, første punktum at

Virksomheten og enhver annen har tilsvarende varslingsplikt ved grunn til mistanke om smittsom dyresykdom som kan gi vesentlige samfunnsmessige konsekvenser.

Varslingsplikten gjelder virksomheten og enhver. Med «tilsvarende» vises det til første ledd, som sier at tilsynsmyndigheten (Mattilsynet) umiddelbart skal varsles.

I tillegg gir § 6 fjerde og femte ledd hjemmel til å fastsette nærmere regler om varslingsplikten i forskrift.

Kongen kan gi nærmere forskrifter om forebygging av fare, varsling, og iverksetting av tiltak, herunder informasjon til allmennheten.

Kongen kan tilsvarende gi forskrifter om forebygging av uredelighet, varsling og iverksetting av tiltak, herunder informasjon til allmennheten.

Fjerde ledd er en ikke uttømmende fullmaktsbestemmelse for utfylling av regler i første og andre ledd. Men det er likevel slik at det begrenser seg til smittsomme dyresykdommer som kan gi vesentlige samfunnsmessige konsekvenser, jf. proposisjonen s. 139. Med «smittsom dyresykdom som kan gi vesentlige samfunnsmessige konsekvenser» forstås vanligvis sykdommer som er klassifisert som A- eller B-sykdommer etter forskrift gitt med hjemmel i § 19 tredje ledd, bokstav a), jf. proposisjonen s. 153. De listeførte A- og B-sykdommene følger av forskrift 19. desember 2014 nr. 1841 om varsel og melding om sjukdom hos dyr når det gjelder landdyr, jf. § 3, jf. vedleggene. Sykdomslisten inneholder flere og andre sykdommer enn det som følger av dyrehelseforordningen. For akvatiske dyr er varslingspliktige sykdommer listeført på tre ulike lister. Dette gjelder liste over eksotiske sykdommer, ikke-eksotiske sykdommer og nasjonale sykdommer, som anført i vedleggene i forskrift 17. juni 2008 nr. 819 om omsetning av akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr, forebygging og bekjempelse av smittsomme sykdommer hos akvatiske dyr (omsetnings- og sykdomsforskriften for akvatiske dyr).

3.2.2 Dyrehelseforordningen

Dyrehelseforordningen stiller krav om listeføring og kategorisering av sykdommer og dyrearter. Dette har betydning for hvordan sykdommene skal forvaltes. Det er alvorlighetsgraden av en sykdom som bestemmer om den listeføres, og i hvilken kategori den havner. Det stilles strengest krav til tiltak for sykdommer i kategori A, mens det for sykdommer i kategori E kun er et minimumskrav om overvåkning. Mattilsynet har laget en oversikt over listeførte sykdommer:

https://www.mattilsynet.no/dyr_og_dyrehold/dyrehelse/nytt_dyrehelseregelverk_2021/fakta_om_sykdomslisten_og_kategorisering_av_sykdommer.36994/binary/Fakta%20om%20sykdomslisten%20og%20kategorisering%20av%20sykdommer.

Dyrehelseforordningen artikkel 18 nr. 1 fastslår en varslingsplikt ved grunn til mistanke om smittsomme dyresykdommer. Etter bestemmelsen skal medlemsstatene sikre at driftsansvarlige og andre relevante fysiske og juridiske personer umiddelbart underretter vedkommende myndighet dersom det er noen grunn til mistanke eller forekomst av en

listeført sykdom i kategori A hos dyr. For sykdommer i kategorien B til E skal myndighetene underrettes så snart som praktisk mulig dersom det er noen grunn til mistanke om forekomst av en listeført sykdom hos dyr, eller dersom en slik sykdom er påvist.

I tillegg innebærer dyrehelseforordningen artikkel 18 nr. 1, bokstav c at myndigheten må fastsette regler som sikrer at driftsansvarlige og andre relevante fysiske eller juridiske personer «melder til en veterinær om unormal dødelighet og andre tegn på alvorlig sykdom eller vesentlig redusert produksjonstakt av ukjent årsak med henblikk på ytterligere undersøkelser, herunder prøvetaking for undersøkelse i laboratorium når situasjonen krever det».

3.2.3 Departementets vurderinger

Plikten til å varsle om smittsomme dyresykdommer er et svært viktig og helt sentralt virkemiddel i det forebyggende arbeidet, særlig dersom det er rimelig grunn til å mistenke at dyr eller produkter kan spre smitten til mennesker eller dyr, eller dersom mistanken om sykdomsutbruddet er av offentlig interesse. Tidlig påvisning og gode rutiner for melding og rapportering av mistanke om dyresykdom sykdom er avgjørende for effektiv sykdomsbekjempelse, slik det er nevnt i dyrehelseforordningen (EU) 2016/429, fortalepunkt 52 og 54.

Dyrehelseforordningen gir en plikt til å varsle om flere dyresykdommer enn det som uttrykkelig kan fastsettes i medhold av dagens matlov. Etter matloven § 6 er det umiddelbar varslingsplikt for, og kan fastsettes nærmere regler om, sykdommer som kan gi vesentlige samfunnsmessige konsekvenser. Men ikke alle sykdommer som det er en varslingsplikt for etter dyrehelseforordningen vil kunne gi vesentlige samfunnsmessige konsekvenser. I fremtiden kan det også være aktuelt å gi varslingsplikt for sykdommer som ikke nødvendigvis vil kunne utgjøre store konsekvenser. Departementet mener på denne bakgrunn at det er behov for å tydeliggjøre forskriftshjemmelen i matloven § 6.

Departementet har vurdert å fjerne vilkåret i § 6 andre ledd om at den smittsomme dyresykdommen potensielt kan utgjøre en vesentlig samfunnsmessig konsekvens. En slik endring ville imidlertid medført en varslingsplikt for alle smittsomme dyresykdommer, og en varslingsplikt for flere dyresykdommer enn nødvendig. Departementet legger til grunn at en slik varslingsplikt ville gitt uforholdsmessige byrder, både for dyreholderne, veterinærene og Mattilsynet.

Departementet har vurdert at det mest formålstjenlige vil være å utvide forskriftshjemmelen i matloven § 6 fjerde ledd, slik at det kan gis varslingsplikt for andre dyresykdommer enn de som kan utgjøre vesentlig samfunnsmessig konsekvens.

3.3 Registreringsplikt for private dyrehold, unntatt hold av kjæledyr

3.3.1 Gjeldende rett – registreringsplikt for virksomheter

Departementets adgang til å pålegge virksomheter registreringsplikt følger av matloven § 7 andre ledd:

Virksomheten skal sørge for at plassering, utforming og drift av aktiviteter er hygienisk forsvarlig.

Kongen kan i forskrifter stille ytterligere krav til etablering, plassering, utforming og drift av aktiviteter i virksomheter, herunder om melding, registrering og godkjenning og om bortfall av godkjenning.

Etter bestemmelsens ordlyd, er det kun mulig å stille ytterligere krav til registrering overfor virksomheter. Det er dermed klart at forskriftshjemmelen i § 7 andre ledd ikke gir mulighet til å stille liknende krav for personer som driver aktiviteter i privat og ikke-kommersielt øyemed, jf. definisjonen av virksomhet i matloven § 4. Forskriftshjemmelen er gjort vid for å sikre at alle forhold som allerede er regulert, og kan forventes å bli regulert i lovgivningen på dette området, kan hjemles i matloven § 7, jf. proposisjonen s. 140.

3.3.2 Dyrehelseforordningen

For å skille virksomhetsbegrepet i dyrehelseforordningen fra virksomhetsbegrepet i matloven, brukes i det følgende «anlegg» i tråd med norsk oversettelse av dyrehelseforordning. Etter dyrehelseforordningen artikkel 84 skal driftsansvarlige registrere anlegg der landdyr holdes, eller der det samles inn, produseres, bearbeides eller oppbevares avlsmaterialer. Det er også registreringsplikt for driftsansvarlige som gjennomfører oppsamling, uavhengig av om det er et anlegg etter artikkel 90. Privatpersoner som holder hest, minigris eller andre dyr som ikke er definert som kjæledyr i dyrehelseforordningen, vil regnes som driftsansvarlige, og dermed være pliktig til å registrere anleggene, eller lokasjonene der dyrene holdes.

Etter dyrehelseforordningen artikkel 85 kan medlemsstatene likevel unnta visse kategorier av virksomheter som utgjør en uvesentlig risiko fra registreringskravet. Hvilke virksomheter som kan unntas, skal Kommisjonen fastsette nærmere regler om, jf. artikkel 86. Rettsakten som skal unnta visse virksomheter fra registreringsplikten er under utarbeidelse i Kommisjonen.

Transportører er registreringspliktige ved transport av holdte hov- og kloddyr, herunder hester mellom medlemsstater i EØS eller mellom en medlemsstat og et tredjeland, jf. dyrehelseforordningen artikkel 87.

I tillegg er det en forutsetning for enkelte driftsansvarlige som holder dyr å få sine anlegg godkjent etter artikkel 94. For privatpersoner kan dette for eksempel gjelde ved drift av oppsamlingssteder der hester samles for en kort tid, eller ved ikke-kommersiell oppdrett av fasaner beregnet til utsetting i en annen EØS-stat.

3.3.3 Departementets vurderinger

Regler om registrering er et viktig ledd i overvåkning og forebygging av dyresykdommer, både av hensyn til å beskytte dyrehelsen og folkehelsen. Matloven § 7 har i dag en uttrykkelig hjemmel til å fastsette nærmere regler i forskrift om registrering og godkjenning, men kun overfor virksomheter, herunder virksomheter som holder levende dyr.

Dyrehelseforordningen stiller krav om registrering for flere dyrehold enn de som kan regnes som virksomheter etter matloven. For eksempel er det etter dyrehelseforordningen registreringsplikt for personer som holder hest privat, minigris, hobbyfjørfe eller andre dyr som ikke er definert som kjæledyr etter dyrehelseforordningens vedlegg I. Slik dagens matlov er utformet, er det ikke uttrykkelig hjemmelsgrunnlag for å fastsette forskrifter for denne dyreholdergruppen.

Departementet mener at adgangen til å gi forskrifter som retter seg mot privatpersoner bør fremgå tydeligere i matloven. Det foreslås en tilføyelse i matloven § 7 andre ledd for å kunne hjemle forskrifter om plassering, utforming og drift av aktiviteter, inkludert regler om registrering og godkjenning. Endringsforslaget vil gi et tydelig rettslig grunnlag for å blant annet kunne gi regler om registrering og godkjenning av steder der for eksempel privateide hester eller hobbyfjørfe holdes, av hensyn til dyrehelse.

Departementet viser imidlertid til at dyrehelseforordningen også åpner for at medlemsstatene kan unnta visse kategorier av dyrehold som utgjør en uvesentlig risiko fra registreringskravet. Kommisjonen er gitt myndighet til å fastsette nærmere regler om hvilke dyrehold som kan unntas og underliggende regelverket om dette er under arbeid i Kommisjon, jf. forordningen artikkel 85 og 86. Avhengig av hvilke regler Kommisjonen fastsetter, vil det kunne være aktuelt for Norge å unnta private dyrehold fra registreringsplikten, for eksempel staller med få hester eller hold av minigris. Det må foretas en grundig vurdering når de endelige reglene fra Kommisjonen foreligger. Selv om Norge skulle benytte seg av en eventuell mulighet for å unnta private dyrehold fra registreringskravet, mener departementet at en forskriftshjemmel er nødvendig for å kunne gjennomføre bestemmelsene i dyrehelseforordningen i sin helhet i norsk rett.

3.4 Plikt til å sørge for nødvendig kompetanse

3.4.1 Gjeldende rett

Matloven § 8 oppstiller et krav om at virksomhet skal sørge for at enhver som deltar i aktiviteter med dyr har nødvendig kompetanse:

Virksomheten skal sørge for at enhver som deltar i aktivitet omfattet av denne loven, har nødvendig kompetanse.

Kongen kan gi nærmere forskrifter om utdanning, opplæring og kompetanse, herunder om autorisasjon av personell.

Også her er ansvaret begrenset til å gjelde virksomheter. Virksomheter, herunder virksomheter som har med dyr å gjøre, skal sørge for at enhver som utfører en hvilken som helst oppgave i virksomheten har nødvendig kompetanse. Dette gjelder uansett om personen er ansatt i virksomheten eller har et annet arbeidsforhold (vikar, ekstrahjelp, konsulent, vennetjeneste, osv.). Hva som er nødvendig vil kunne variere ut ifra stillingens innhold og risikofaktorer knyttet til oppgavens innhold, jf. proposisjonen s. 141.

I proposisjonen er det videre presisert at andre ledd er en fullmaktsbestemmelse slik at det i forskrifter kan gis utfyllende bestemmelser til første ledd. Matloven § 8 gir med andre ord ikke hjemmel til å fastsette regler med krav til kompetanse for de som har ansvar for dyr i private og ikke-kommersielle dyrehold, jf. definisjonen av «virksomhet» i matloven § 4.

3.4.2 Dyrehelseforordningen

Dyrehelseforordningen stiller strenge krav til kunnskap og kompetanse for de som har med dyr å gjøre. I artikkel 11 nr. 1 fremgår det at driftsansvarlige og fagpersoner innen dyrefag skal ha tilstrekkelig kunnskap om blant annet dyresykdommer, herunder de som kan overføres til mennesker. De skal ha kunnskap om prinsipper for biosikkerhet, samspillet mellom dyrs helse og velferd og menneskers helse, godt dyrehold for de dyrearter de har omsorg for, samt resistens mot behandling, herunder antimikrobiell resistens, og følgene av slik resistens. Slik kunnskap er nødvendig for å sikre at dyresykdommer påvises tidlig og for en effektiv forvaltning av dyrehelsen. Dette er også fremhevet i forordningens fortalepunkt 45. Omfanget av kunnskapsplikten er ikke definert, men det er rimelig å legge til grunn at driftsansvarlige og fagpersoner innen dyrefag skal ha kunnskap som er nødvendig for å ha et forsvarlig dyrehold for dyrene de har ansvar for, og for å utføre forsvarlig behandling.

Kunnskapskravene gjelder overfor driftsansvarlige, herunder overfor virksomheter i for eksempel husdyrproduksjon, samt overfor privatpersoner som holder dyr privat og i ikke-kommersielt øyemed. Bestemmelsen gjelder likevel ikke direkte overfor kjæledyreiere. Dermed stilles det krav om tilstrekkelig kunnskap for privatpersoner som holder hest, minigris eller andre dyr som faller utenfor kjæledyrbegrepet etter dyrehelseforordningen. Kunnskapskrav kan også stilles overfor fagpersoner innen dyrefag som dyrepleiere, hovslagere, røktere, eller personer som gir alternativ behandling til dyr.

3.4.3 Departementets vurderinger

Dyrehelseforordningens krav til kompetanse retter seg også mot flere enn de kravene som kan stilles direkte med hjemmel i matloven § 8 som kun retter seg mot virksomheter.

Departementet mener at det bør fremgå tydeligere av loven at også andre enn virksomheter kan pålegges å inneha tilstrekkelig kompetanse når de har med dyr å gjøre, spesielt i private

dyrehold, unntatt hold av kjæledyr. En utvidelse av forskriftshjemmelen i § 8 andre ledd vil også tydeliggjøre hjemmelsgrunnlaget for å fastsette kompetansekrav for fagpersoner innen dyrefag som ikke er registrert som virksomheter og som heller ikke faller inn under dyrehelsepersonelloven.

Departementet foreslår en tilføyelse i matloven § 8 andre ledd for å hjemle forskrifter med krav til å sørge for nødvendig utdanning, opplæring og kompetanse for andre som er ansvarlig for dyr, enn de som defineres som virksomheter etter matloven.

3.5 Driftsansvarliges informasjonsplikt ved salg av kjæledyr

3.5.1 Gjeldende rett og dyrehelseforordningen

Nytt med dyrehelseforordningen er at driftsansvarlige skal gi grunnleggende informasjon om dyrehelse ved salg av framtidige kjæledyr, jf. artikkel 11 nr. 4. Ved salg eller på annen måte overdragelse av eiendomsretten til framtidige kjæledyr, skal den framtidige kjæledyrholderen gis grunnleggende opplysninger om forholdene nevnt i nr. 1 (se punkt 3.4.2), i samsvar med det som er relevant for det aktuelle kjæledyret. Hva som ligger i denne forpliktelsen er ikke utdypet i underliggende rettsakter under dyrehelseforordningen, men det er mulig det vil utarbeides en felles europeisk veiledning etter hvert. Bestemmelsen avgrenser informasjonsplikten til å gjelde for driftsansvarlige.

3.5.2 Departementets vurderinger

Matloven har ikke et uttrykkelig rettsgrunnlag om informasjonsplikt for fremtidige kjæledyreiere. Dyrevelferdsloven har en bestemmelse om opplysningsplikt ved salg av dyr, men den er begrenset til dyrevelferd. Paragraf 27 første ledd bestemmer at «Den som selger eller overlater dyr til andre, skal gi den som overtar dyret nødvendig informasjon om forhold som er av betydning for dyrets velferd». Selv om dyrehelsen påvirker dyrevelferden, mener departementet at informasjonsplikten ved salg av kjæledyr, av hensyn til dyrehelsen, bør hjemles i matloven.

Matloven § 19 tredje ledd gir hjemmel til å gi forskrifter for å forebygge, overvåke og bekjempe dyresykdommer og smittestoffer. I bestemmelsen er det listet opp flere eksempler på hva det kan gis forskrifter om. For å synliggjøre kravet etter dyrehelseforordningen artikkel 11 nr. 4, mener departementet informasjonskravet bør inntas i listen i § 19 tredje ledd.

Departementet har funnet det noe utfordrende å utforme en passende ordlyd som i tilstrekkelig grad samsvarer med ordlyden i forordningen artikkel 11 nr. 4. Dette henger sammen med at driftsansvarligbegrepet skiller seg fra virksomhetsbegrepet etter matloven. Avgrensningen mot kjæledyreiere ved informeringsplikten syns å være begrunnet ut ifra en rimelig forventning til at personer som driver med salg av dyr i et større omfang har mer kunnskap enn alminnelige kjæledyreiere. Det er usikkert hvordan bestemmelsen i

dyrehelseforordningen vil forstås på sikt og det kan derfor være behov for en vid forskriftsbestemmelse.

Det foreslås en tilføyelse til § 19 tredje ledd, ny bokstav g, for å synliggjøre hjemmelsgrunnlaget for informasjonskravet ved omsetning av dyr fra driftsansvarlig til kjæledyrholdere, slik det fremgår i dyrehelseforordningen. Forslaget er utformet noe videre enn bestemmelsen i forordningen. En nærmere informasjonsplikt enn det som vil følge av dyrehelseforordningen må vurderes nærmere dersom det blir aktuelt. Vi ber om høringsinstansen innspill til ordlyd her.

3.6 Delegering av offentlig myndighet

3.6.1 Gjeldende rett

Mattilsynet er tilsynsmyndighet etter matloven. Etter § 23 første ledd skal Mattilsynet føre tilsyn og kan fatte nødvendige vedtak for gjennomføring av bestemmelsene gitt i eller i medhold av matloven. Etter først ledd, siste punktum kan «Kongen delegerer myndighet til andre offentlige eller private organer og gi bestemmelser om hvem som er klageinstans i slike tilfeller».

Etter proposisjonen s. 158 skal «offentlige organer» forstås i vid betydning og omfatter blant annet kommunale myndigheter og etater samt interkommunale organer uavhengig av hvilken organisasjonsform som er valgt. «Private organer» skal forstås som ethvert privat organ, uavhengig av organisasjonsform.

3.6.2 Dyrehelseforordningen

Dyrehelseforordningen åpner for at myndighetene kan delegerer oppgaver til andre veterinærer i tillegg til offentlige veterinærer, jf. artikkel 14 nr. 1. Fiskehelsebiologer kan i henhold til artikkel 12 nr. 2 påta oppgaver knyttet til akvatiske dyrs helse som ligger til veterinærer, forutsatt at nasjonal rett åpner for det. Det kan også delegeres myndighet til andre fysiske eller juridiske personer som har særlig kunnskap om visse aktiviteter, jf. artikkel 14 nr. 2.

Bakgrunnen for reglene er at myndighetene ikke alltid vil ha ressurser til å utføre alle aktiviteter som kreves i henhold til dyrehelseforordningen. Det har derfor vært ansett som nødvendig å fastsette et rettslig grunnlag for at visse aktiviteter kan delegeres til veterinærer som ikke er offentlige veterinærer. På samme måte bør det også være mulig å gi samme delegasjonsadgang til fiskehelsebiologer eller andre fysiske og juridiske personer, jf. også fortalepunkt 49.

3.6.3 Departementets vurderinger

Som vist til ovenfor, åpner både dyrehelseforordningen og matloven for delegering av kompetanse. Det kan også være aktuelt å delegerer myndighet etter kontrollforordningen (EU 2017/625) blant annet til dyrehelsepersonell.

Ordlyden i matloven § 23 første ledd om at myndighet kan delegeres til «private organer» er vid. Det fremgår av forarbeidene at bestemmelsen skal forstås vidt ved at det omfatter ethvert privat organ, se punkt 3.6.1. Begrepet «organ» er definert i Norsk ordbok utgitt av Kunnskapsforlaget som «samfunnsinstitusjon el. Del av organisasjonsapparatet». På Språkrådets webside defineres organ som «i overført betydning: (samfunns)institusjon med faste oppgaver». Det kan derfor stilles spørsmål ved om for eksempel privatpraktiserende veterinærer og fiskehelsebiologer, registrert som enkeltpersonforetak vil være å anse som et «privat organ».

Etter den gamle såvareloven § 5, som gjaldt forut for matloven, kunne tilsynet overdras til «andre». Ved utarbeidelsen av matloven ble det presisert at «Tilsynet med loven skal i hovedsak utføres av Mattilsynet [...]». På særskilte områder vil det imidlertid kunne være behov for å delegerer kompetanse til andre. I høringsnotatet gikk derfor departementet inn for å videreføre dagens bestemmelser om delegasjon». Under Helsedepartementets vurderinger konkluderes det at «Departementet ser derfor behov for å videreføre dagens rettstilstand på området gjennom å åpne for delegasjon til offentlige organer som ikke er underlagt Mattilsynet og til private organer», jf. proposisjonen s. 105 og 107.

Uttalelsene i forarbeidene taler for at dagens ordlyd «offentlige og private organer» er ment som en videreføring av den tidligere delegeringsadgangen til «andre». Departementet legger dermed til grunn at myndighet etter dagens matlov § 23 første ledd, andre punktum kan delegeres til privatpraktiserende veterinærer og fiskehelsebiologer.

Departementet mener imidlertid at ordlyden «private organer» isolert er uklar. For å tydeliggjøre den tilsiktede rettstilstanden som forarbeidene gir uttrykk for, foreslår departementet å endre ordlyden fra «private organer» til «private rettssubjekter». I fremtidige spørsmål, vil det dermed være klarere at myndighet kan delegeres til privatpersoner, personer som driver enkeltpersonforetak, og til aksjeselskap med ingen eller få ansatte. I tillegg foreslår departementet å avgrense nærmere hvem som kan få tildelt myndighet etter § 23 første ledd, første punktum. Uten en tydeligere avgrensningen kan delegert myndighet gis til hvem som helst. Departementet kan ikke se det vil være aktuelt å delegerer myndighet etter bestemmelsen til andre private rettssubjekter enn de som driver aktiviteter innenfor matlovens saklige virkeområde, jf. § 2. Departementet har vurdert om avgrensningen bør gjøres til private rettssubjekter som driver virksomhet innenfor et område som nevnt i § 2. Matloven § 4 nr. 1 definerer begrepet «virksomhet», jf. punkt 3.1.1. Det følger av proposisjonen s. 67 at «Dyrehelsepersonell vil være tjenesteytere til virksomheter, og ikke selv være virksomhet i lovens forstand». Dette som en følge av at veterinærer og annet dyrehelsepersonell er omfattet av annen profesjonslovgivning. Etter dyrehelseforordningen kan det være aktuelt å delegerer

myndighet til privatpraktiserende veterinærer og fiskehelsebiologer. Det kan også være aktuelt å delegere myndighet etter kontrollforordningen (EU 2017/625) blant annet til disse profesjonene. Vi mener ordlyden bør være tilstrekkelig klar til å sikre at slik myndighet kan delegeres til disse profesjonene også etter norsk rett. Det kan derfor være uheldig dersom virksomhetsbegrepet skal forstås ulikt i forskjellige bestemmelser i loven. Av denne grunn foreslår departementet å avgrense § 23 første ledd, andre punktum til private rettssubjekter som driver «aktiviteter» innenfor matlovens saklige virkeområde, jf. § 2. Departementet foreslår også å presisere i bestemmelsen at det er tale om myndighet som ellers følger av § 23 første ledd, første punktum.

4 Administrative og økonomiske konsekvenser

Forslaget til lovendring vurderes i hovedsak å ikke medføre noen administrative eller økonomiske konsekvenser. Lovendringene foreslås i det vesentligste for å tydeliggjøre noe av det rettslige grunnlaget som i dag omfattes av matloven § 33, for å gjennomføre de aktuelle bestemmelsene i dyrehelseforordningen. Det legges til grunn at det ikke er lovendringene i seg selv som vil medføre administrative og økonomiske konsekvenser, men gjennomføringen av dyrehelseforordningen som sådan. For administrative og økonomiske konsekvenser for gjennomføringen av dyrehelseforordningen, vises det til høringsbrev om ny dyrehelseforskrift, som hadde høringsfrist 20. mars 2020, samt samtykkeproposisjonen Prop. 76 S (2020-2021).

De viktigste hovedpunktene nevnes i det følgende.

Når det gjelder varslingsplikten vil den fortsatt gjelde for «enhver» slik som i dag, men den vil utvides til å gjelde for flere og mindre alvorlige dyresykdommer. Norge har dessuten allerede varslingsplikt for flere sykdommer enn de som blir varslingspliktige etter dyrehelseforordningen. Mattilsynet har allerede i dag systemer og rutiner for å håndtere varsler om sykdom. Det ventes ikke at denne utvidelsen vil medføre vesentlige administrative eller økonomiske konsekvenser for Mattilsynet.

Totalt sett kan det forventes noe mer administrativt arbeid og dermed økte kostnader ved det utvidede registreringskravet. I tillegg til utvidelsen av registreringsplikten for private dyrehold som er omtalt i dette høringsbrevet, vil også flere virksomheter bli registreringspliktig sammenliknet med i dag. I tillegg er det noe usikkert om Norge faktisk vil innføre registreringsplikt for andre private dyrehold enn kjæledyrhold, eller om det eventuelt for hold av noen spesifikke dyr vil bli unntatt i medhold av underliggende forordninger. På nåværende tidspunkt er det derfor vanskelig å estimere en eksakt konsekvens av gjennomføringen av forordningen på dette punktet.

Kravene til å sørge for å ha tilstrekkelig kompetanse for personer som holder dyr, herunder personer som holder hest privat, minigriser, hobbyhøns mv. blir strengere med dyrehelseforordningen. Dette kan medføre noen utgifter hvis det for eksempel anses som hensiktsmessig å arrangere kurs. For å oppdatere kunnskap for personer som holder dyr

privat, kan det også være aktuelt med oppdatering av veiledningsmateriale eller utvikling av e-læringsmoduler.

Når det gjelder endringen av ordlyden i delegeringsbestemmelsen i matloven § 23 første ledd, andre punktum, er dette kun en teknisk endring og innebærer etter departementets syn ingen realitetsendring av bestemmelsens omfang. Endringen vil derfor ikke medføre administrative eller økonomiske konsekvenser.

5 Merknader til de enkelte bestemmelsene

Til § 6 fjerde ledd

Tilføyelsen i § 6 fjerde ledd tydeliggjør at Kongen også kan gi forskrifter om varslingsplikt for andre dyresykdommer enn de som kan gi vesentlig samfunnsmessige konsekvenser etter annet ledd. Bestemmelsen innebærer ikke at det er en automatisk varslingsplikt for alle dyresykdommer, men at en utvidet varslingsplikt for sykdommer som ikke nødvendigvis innebærer alvorlige konsekvenser kan fastsettes i forskrift. Det kan blant annet også gis nærmere regler om når varslingsplikten inntreffer.

Til § 7 annet ledd, siste punktum

Bestemmelsen gir Kongen adgang til å gi tilsvarende forskrifter som nevnt i § 7 andre ledd første punktum, overfor enhver når de er ansvarlige for dyr. Det kan gis forskrifter om ytterligere krav til etablering, plassering, utforming og drift av aktiviteter, herunder om melding, registrering og godkjenning og om bortfall av godkjenning. Med «enhver» menes andre enn virksomheter, for eksempel privatpersoner som holder dyr i privat og ikke-kommersielt øyemed. Det kan for eksempel være aktuelt å ha regler om registreringsplikt for private dyrehold av hensyn til smittesporing.

Til § 8 annet ledd, siste punktum

Tilføyelsen i § 8 andre ledd, siste punktum gir Kongen fullmakt til å gi utfyllende bestemmelser om kompetansekrav overfor andre enn virksomheter. Krav om å sørge for tilstrekkelig kompetanse om dyreholdet, kan for eksempel stilles overfor privatpersoner som holder dyr i privat- og ikke-kommersielt øyemed, som ved hold av hest, hold av minigris eller hobbyhøns. Etter bestemmelsen kan det kun gis forskrifter overfor de som er ansvarlige for dyr. For eksempel vil det være stall- og hesteeier som har ansvar for at frivillig stallpersonell har tilstrekkelig kunnskap om hesters helse.

Til § 19 tredje ledd, bokstav g

Bestemmelsen fastsetter at Kongen kan gi nærmere krav i forskrift om å gi relevant informasjon om dyrets helse ved overdragelse, herunder ved salg eller omplassering av dyret. Bestemmelsen er i hovedsak en tydeliggjøring av hjemmelsgrunnlaget for å gjennomføre krav etter dyrehelseforordningen (EU) 2016/429. Etter forordningen er det et krav om at virksomheter eller personer som selger eller på annen måte overdrar eiendomsretten til framtidige kjæledyr, skal gi den framtidige kjæledyrholderen grunnleggende opplysninger om kjæledyrets helse, etter hva som er relevant for det aktuelle kjæledyret.

Til § 23 første ledd, annet punktum

Bestemmelsen sier at Kongen kan delegere myndighet til å føre tilsyn og fatte vedtak for gjennomføring av bestemmelsene gitt i eller i medhold av matloven. Bestemmelsen er en videreføring fra tidligere, med unntak av at ordlyden «private organer» er byttet ut med «private rettssubjekter». I tillegg er ordlyden avgrenset til det saklige virkeområde etter matloven, jf. § 2 og presiserer at det er tale om myndighet som nevnt i § 23 første ledd, første punktum. Endringen tydeliggjør at myndighet til å føre tilsyn og fatte vedtak også kan delegeres til private rettssubjekter, uavhengig av organisasjonsform. Det er ikke et vilkår for å delegeres myndighet etter bestemmelsen at yrket eller kompetansen er hjemlet i matloven. For eksempel er dyrehelsepersonell omfattet av annen profesjonslovgivning, men kan utføre oppgaver knyttet til virkeområdet etter matloven. Bestemmelsen åpner for å delegeres myndighet til privatpraktiserende veterinærer, fiskehelsebiologer, eller andre fagpersoner som utfører aktivitet etter matloven.

6 Lovforslaget

Forslag

til lov om endring i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv.

I

I lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. gjøres følgende endringer:

§ 6 fjerde ledd skal lyde:

Kongen kan gi nærmere forskrifter om forebygging av fare, varsling, iverksetting av tiltak, som informasjon til allmennheten, og om varslingsplikt for andre dyresykdommer enn de som kan gi vesentlige samfunnsmessige konsekvenser etter annet ledd.

§ 7 annet ledd skal lyde:

Kongen kan i forskrifter stille ytterligere krav til etablering, plassering, utforming og drift av aktiviteter i virksomheter, som melding, registrering, godkjenning og bortfall av godkjenning. Slike forskrifter kan gjøres gjeldende for enhver som er ansvarlig for dyr.

§ 8 annet ledd skal lyde:

Kongen kan gi nærmere forskrifter om utdanning, opplæring og kompetanse, herunder om autorisasjon av personell. Slike forskrifter kan gjøres gjeldende for enhver som er ansvarlig for dyr.

§ 19 tredje ledd skal lyde:

Kongen kan gi nærmere forskrifter for å forebygge, overvåke og bekjempe dyresykdommer og smittestoffer, herunder om:

- a) klassifisering og gruppering av sykdommer og smittestoffer,
- b) oppretting av soner med ulik helse- og sykdomsstatus samt epidemiologisk atskilte regioner,
- c) godkjenning og bruk av vaksiner og annen medikamentell behandling til dyr,
- d) flytting, transport, omsetning og bruk av levende og døde dyr, animalske biprodukter, gjenstander mv.,
- e) kontroll av avlsdyr, uttak av kjønnsprodukter og reproduksjon av dyr, og
- f) adgangsbegrensninger for personer som kan føre med seg smitte til bygninger som brukes til dyr, fôr eller utstyr til dyr, og om plikt til å la sin person og medbrakte gjenstander desinfiseres.
- g) *krav om å oppgi relevant informasjon om et dyrs helse ved overdragelse.*

§ 23 første ledd, annet punktum skal lyde:

Kongen kan *legge myndighet etter første punktum* til andre offentlige organer eller til *private rettssubjekter som driver aktivitet innenfor et område som nevnt i § 2*, og gi bestemmelser om hvem som er klageinstans i slike tilfeller.

II

Loven trer i kraft straks